

Motion till riksdagen 2005/06: MJ535

av Åsa Domeij och Ulf Holm (mp)

Utökad återvinning

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att årligen utvärdera effekterna av avfallsförbränningskatten samt eventuella behov av kompletterande lagstiftning för att uppnå den av EU beslutade avfallshierarkin.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda de samlade konsekvenserna för arbetsmarknaden av en höjd ambitionsnivå inom materialåtervinning.

¹Yrkande 1 hänvisat till FiU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Återvinning förbättrar miljön och sluter kretsloppen. Detta har varit vägledande för svensk miljöpolitik sedan den första kretsloppspropositionen antogs i början av nittiotalet och är även grunden för EU:s avfallshierarki som också är styrande gentemot medlemsländerna.

Detta ställningstagande är också en viktig grund för att det i överenskommelsen för 2006 års statsbudget, som en del av den gröna skatteväxlingen, beslutades att en särskild skatt införs på avfallsförbränning. På så vis blir det lönsammare att återvinna material i stället för att elda upp dem. Förändringen kan också något avhjälpa den brist det idag finns på flera material för återvinning, t.ex. plaster.

Det finns ingen sammanställning av hur många jobb som idag finns inom återvinningsindustrin, men såväl internationella storbolag som mindre familjefirmor inom sektorn redogör för att en ökad ambitionsnivå för återvinning skulle betyda ökad sysselsättning.

Norrköpings Fettåtervinning, som återvinner matfetter för tillverkning av bl.a. tvättmedel, gummi, plast och målarfärg, anger exempelvis att de har full avsättning för allt de kan återvinna. Ekmaco Reagro, som återvinner ensilageplast från höbalar, säger till tidningen Metro (29 september 2005) att deras omsättning ökar med 40 % år 2005, från 25 till 35 miljoner kronor. Hus och Hus i Alingsås, som återvinner byggmaterial, räknar med att öka omsättningen kommande år.

Branschorganet Återvinningsindustrierna och Svenska Naturskyddsföreningen konstaterar att den angelägna utökade återvinningen nu hotas av att åtskilliga av landets kommuner ökar sin avfallsförbränningskapacitet. Detta innebär en uppenbar och bekymmersam risk för en betydande överkapacitet redan år 2008. Naturvårdsverkets årliga rapport i frågan stärker detta antagande och pekar på risken för brist på material för tillverkning av biogas. Den troliga överkapaciteten för avfallsförbränning innebär också att de stora investeringarna som kommunerna nu gör är ekonomiskt synnerligen riskabla.

Den av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet beslutade förbränningskatten på avfall är ett första steg för att motverka denna miljömässiga kräftgång, men ytterligare åtgärder kan bli nödvändiga. Regeringen bör ha detta i åtanke bl.a. i samband med författandet av det årliga regleringsbrevet till Naturvårdsverket. En årlig utvärdering av avfallsförbränningskatten bör göras, med hänseende på om materialåtervinning stimuleras tillräckligt i enlighet med såväl kretsloppspropositionen som med EU:s avfallshierarki. Samarbetspartierna är också överens om att ta fram ett konkret förslag till avfallsskatt enligt avfallsskattmodellen. Avfallsskatt enligt energiskattmodellen, som införs 2006, har endast fördelen att den är enklare att införa redan nästa år.

I utvärderingen bör också ingå att granska behovet av att införa kompletterande åtgärder, t.ex. certifikat för återvunna råvaror, ett avgiftssystem i linje med de befintliga NOx-avgifterna och en särskild råvaruskatt. En självklar utgångspunkt måste vara att de ökade kostnader som detta skulle kunna inne-

Fel! Okänt namn på

bära för hushållen fullt ut kompenseras inom ramen för den gröna skatteväxlingen.

Återvinning kan bli en stor svensk exportbransch, i linje med hur Danmarks framsynta satsning på vindkraft som energikälla lett till att vindkraften nu är landets främsta exportprodukt, med över 20 000 årsarbeten. Genom att gå i bränschen för ett framtidsorienterat återvinningssystem kan Sverige skapa nya och innovativa produkter och tekniker för materialåtervinning. Detta är särskilt angeläget som ökad återvinning är en viktig del i att göra den snabba ekonomiska tillväxten i Asien, särskilt i Kina och Indien, mer långsiktigt hållbar.

Utifrån ovan anförda resonemang bör de samlade hållbarhets- och sysselsättningsmässiga konsekvenserna av en utökad satsning på återvinning utredas, inklusive ett scenario där Sverige systematiskt satsar på ett framtidsorienterat återvinningssystem.

Stockholm den 4 oktober 2005

Åsa Domeij (mp)

Ulf Holm (mp)